idas. Nautrasi külast umb. 1 km ida pool avanesid kaevu kaevamisel järgmised kihid:

1) muld ja mullakas savi — 1.8 m
2) punane savi 8.5 „
3) sinine savi 9.75 „
4) kruus ja rähk, millest vesi üles hakkas purskama (kuni 2.75 m kõrguseni).

Põhjapoolses kihelkonna osas on aluspõhjaks siluuri kihid, mis ulatuvad Kodavere kirikuni; lõuna pool asub jää-aegne ja hilisemini lahtine kate devooni liivakivil. Savilademeid tuleb ette terves kihelkonnas, pakkudes soodsaid arenemistingimusi telliskivitööstusele. Eriti on nimetatavad Nõva, Alatskivi, Peatsekivi ja Aavakivi saviladem ed.

Rändkive võime kohata kihelkonnas igal pool, olgugi et nad põldudelt enam-vähem on koristatud. Eriti rikkad rändrahnest on põhimoreen-alad Nõva, Nautrasi ja Aapsipää ümbruses. Suuremaist rändrahnest oleksid nimetatavad: 1) kivi Sassikvere Külaniidu talu maas (2 m kõrge, 2 m lai ja 2.1 m pikk), 2) ohvrikivi Aavakivi Kuke talu maa sees (1 m kõrge, 1.5 m lai ja 2 m pikk), 3) kivi Nõva külas niinim. Luhaväljal, 4 m läbimõõduga, 4) Tõruvere Laane kivi (2.3 m. kõrge ja 6.2 m pikk) ja 5) Mäkaste mõisa karjalauda taga vana ohvrikivi. Tõruvere Laane kivi arvatakse Kalevipoja lingukiviks.

Veed. Kahtlemata on käsiteldava kihelkonna maastikus mõjukam tegur Peipsi järv, mis kihelkonda terves pikkuses (44.3 km) idast uhab ning veerikkail aastaajul ka madalamad maismaa alad üle ujutab. Kodavere piires ei moodustu sügavamale maasse ulatuvaid lahti, vaid rand lookleb, ainult vähemaid lahesoppe ja ninasid sünnitades (Nina küla juures, Rootsiküla, Sooküla, Kallaste all jm.). Pudevast liivast ja Kallaste juures liivakivist kallas on kerge purunema lainete murrutuse mõjul, mis eriti suur suurvee ja idatuulte ajal. See asjaolu ja ka luhapealsete heinamaade järjekindel soostumine on annud põhjust kohalikele elanikele arvata, et järve veepind aast-aastasse kerkib, määrast nähtust aga täpsate mõõtmiste abil kindlaks pole suudetud teha.

Peipsi järv on ka valgalaks Kodavere jõgedele. Järve lähedus ja lame maapinna reljeef ei ole soodustanud tiheda jõestiku ja suurte veerikaste jõgede kujunemist. Jõed on, peale paari piiripealse erandi, kõik rannikujõed, mis oma alguse saavad kihelkonna rajades. Vee hulk neis on väheldane ning kahaneb käsikäes metsade kahanemise ja soode kuivamisega. Suviti on nad jalgsi läbikäidavad. Suurem ja veerikkam jõgi on läänepiiril olev Kääpa jõgi (kihelkonna piires 19.3 km pikk, keskmiselt 20 m lai ja kuni 2 m sügav), mis alguse saab Jõemõisa järvest, omale vett kogub Jõemõisa, Tooljase, Nautrase jt. soodest ning, ühinenud Kullavere jõega, Omedu jõe nime all suubub Peipsisse. Jõesuu on loodesse siirdunud ja moodustab laia järvetaolise sopi — jõgilõuka, mis ainult kitsa liivavalliga Peipsist eraldatud. Nähtavasti on Omedu jõgilõugas endine Peipsi järve laht. Jõesäng, mis